

ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТА ЗАСУДЖЕНИХ АВСТРАЛІЇ

Пахомов Ілля Володимирович,
старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»,
м. Біла Церква, Україна
pahomov.ilya@ukr.net

Анотація/ Abstract. Кожен засуджений Австралії має право на професійно-технічну освіту. Воно реалізується у професійних центрах установ виконання покарань. Засудженими пропонуються на вибір численні професійні курси: робітничі, у сфері обслуговування, комп'ютерні тощо. Це сприяє їх працевлаштуванню в місцях позбавлення волі та професійній адаптації на волі.

Ключові слова/Keywords. Засуджені, установи виконання покарань, професійні центри, професійно-технічна освіта.

Вступ/Introduction. Пенітенціарна служба Австралії входить до складу Міністерства юстиції. В кожному штаті (Новий Південний Уельс, Північна територія, Квінсленд, Південна Австралія, Тасманія, Вікторія, Західна Австралія) функціонує окремий Департамент виправних установ.

Всього в 111 пенітенціарних установах цієї країни перебуває понад 43 тис. осіб (169 на 100 тис. населення), з них: 33% - особи, взяті під варту, 8% - жінки, 17% - не громадяни Австралії. Неповнолітні злочинці знаходяться у спеціальних виховних закладах, які не підпорядковуються Міністерству юстиції.

Найбільше пенітенціарних установ у штаті Новий Південний Уельс (43 установи, в яких знаходиться понад 14 тис. осіб). Значно менше пенітенціарних установ в інших штатах: Квінсленд (близько 9 тис. осіб у 14 установах), Вікторія (близько 8 тис. осіб у 14 установах), Західна Австралія (близько 7 тис. осіб у 24 установах), Південна Австралія (близько 3 тис. осіб у 9 установах), Північна територія (близько 2 тис. осіб у 4 установах). Найменше пенітенціарних установ у штаті Тасманія (понад 0,6 тис. осіб у 5 установах).

Огляд літератури/Literature review. Питаннями професійно-технічної освіти засуджених займалися низка зарубіжних авторів (Н. Hinzen, Е. Nuissi, К. Pehl, Н. Durste, М. Fenner, Н. Greger, Е. Przybylska, К. Bostemann, У. Gartenschlaeger, J. Muller, А. Kranjnc, Н. Licen, Н. Aydin, R. Gunturk, Т. Pantaleev, Е. Schlutz, Н. Schneider, Н. Bala, W. Schur, J. Leyhe, Н. Pollinger, В.

Schmidt-Behlau, C. Geiselman, A. Shwarze, H. Schindele, P. Mayo, C. Duke, H. Hildebrand, M. Klingenberg, V. Ivanova, K. Denys, K. Langer. Вони встановили, що в усіх країнах Європи, США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії, розвинених країнах Азії (Японія, Південна Корея, Тайвань, Сінгапур) засуджені реалізують право на професійно-технічну освіту шляхом проходження численних професійних курсів, на яких можуть здобути робітничі та інші професії.

Методи/Methods. Контент-аналіз літературних джерел та офіційних сайтів пенітенціарних служб різних штатів Австралії.

Результати та обговорення/Results and discussion. В УВП Австралії засуджені зобов'язані працювати на виробництві чи об'єктах життєзабезпечення (виробничі майстерні, пральня, їдальня, кухня тощо) (ст. 29 Закону про виправні послуги Австралії від 1982 року). Закон). Гроші, які заробляє засуджений на виробництві установи, зараховуються на його особовий рахунок, 30% їх зберігається до його звільнення (ст. 31 Закону). Установи мінімального рівня безпеки мають великі сільськогосподарські угіддя (поля, ферми, сади та городи).

Засуджені навіть у місцях позбавлення волі можуть проходити професійні курси (ст. 30 Закону). По прибуттю до установи працівники соціально-психологічної служби з'ясовують освітньо-професійний рівень кожного і пропонують професійні курси (мовні, комп'ютерні, виробничі чи курси в сфері обслуговування). Навчання здійснюють професійні педагоги у спеціально обладнаних класах та виробничих майстернях.

Найбільша кількість засуджених відвідують наступні професійні курси: «обслуговування активів», «інформаційні технології», «готельний бізнес», «будівництво», «транспорт і логістика», «садівництво», «інженерія», «управління малим бізнесом».

Як правило, професійно-технічна освіта засуджених Австралії інтегрується з іншими реабілітаційними програмами, насамперед «Рух до успіху». Вона допомагає молодим людям знизити ризик рецидиву злочину шляхом освіти, професійної підготовки і зайнятості. Ця програма допомагає учасникам здобути: професійну освіту (консультування з питань кар'єри, професійно-технічна освіта, працевлаштування); соціальні навички (постановка цілей, просоціальні способи взаємодії з іншими, навички управління емоціями та поведінкою).

Окремі програми професійного навчання функціонують для аборигенів Австралії. Більшість з них не працюють, зловживають алкоголем, вживають наркотики, не мають постійної роботи та житла. Для них пропонуються професійні курси, на яких вони можуть оволодіти народними ремеслами: різьбленням по дереву та кістці, вишивці, гаптуванню, живопису тощо. Вони зможуть виготовляти сувеніри для продажу туристам.

Програми професійної освіти засуджених функціонують в усіх установах виконання покарань Австралії: установах відкритого типу (виправних центрах), напівзакритого та закритого типів. Як правило, до установ відкритого типу

потрапляють засуджені за нетяжкі злочини, напівзакритого – злочини середньої тяжкості, закритого типу – тяжкі злочини. Але в разі здобуття засудженим професійної освіти це може зменшити рівень його криміногенного ризику, і він може бути переведений з установи закритого до установи напівзакритого типу, а з неї – до установи відкритого типу.

Різниця полягає у тому, що в установах відкритого типу засуджені можуть здобувати професійну освіту і працювати за їх межами, а в установах напівзакритого та закритого типів – лише в їх межах. Різниця між установами напівзакритого та закритого типів полягає у тому, що в установах напівзакритого типу засуджені можуть регулярно отримувати відпустки з виїздом за їх межі, в тому числі для вирішення питань трудового та побутового влаштування після звільнення, тоді як в установах закритого типу таких відпусток не передбачено.

Але навіть засуджені в установах закритого типу можуть здобувати професійну освіту у професійних центрах цих установ, про що отримують відповідні свідоцтва державного зразку. Про те, що професійна освіта отримана у місцях позбавлення волі, у свідоцтві не вказується.

Ще під час відбування покарання засуджені за допомогою соціальних працівників підшуковують собі роботу на волі, і після звільнення можуть бути відразу працевлаштовані за здобутою спеціальністю. Роботодавці, які беруть на роботу колишніх засуджених, отримують податкові пільги, тому проблем з працевлаштуванням їх, як правило, не виникає.

Висновки/Conclusions. Таким чином, кожен засуджений Австралії має право на професійно-технічну освіту. Воно реалізується у професійних центрах установ виконання покарань. Засудженими пропонуються на вибір численні професійні курси: робітничі, у сфері обслуговування, комп'ютерні тощо. Це сприяє їх працевлаштуванню в місцях позбавлення волі та професійній адаптації на волі.

Список літератури:

1. Департамент виправних установ штату Новий Південний Уельс (англ. мова). URL: <https://www.correctiveservices.justice.nsw.gov.au>
2. Департамент виправних установ штату Північна територія (англ. мова). URL: <https://nt.gov.au/law/prisons>
3. Департамент виправних установ штату Квінсленд (англ. мова). URL: <http://www.dcs.qld.gov.au>
4. Департамент виправних установ штату Південна Австралія (англ. мова). URL: <http://www.corrections.sa.gov.au>
5. В'язнична служба штату Тасманія (англ. мова). URL: <http://www.justice.tas.gov.au/prisonservice>
6. Департамент виправних установ штату Вікторія (англ. мова). URL: <http://www.corrections.vic.gov.au>
7. Департамент виправних установ штату Західна Австралія (англ. мова). URL: <http://www.correctiveservices.wa.gov.au>

